

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Skickas även som e-post till
registrator@finance.ministry.se

Remissyttrande

Departementspromemorian Närvaroliggare och kontrollbesök, Ds 2009:43

Statens folkhälsoinstitut har anmodats yttra sig över rubricerad promemoria. I yttrandet behandlas i allt väsentligt de förslag som rör restaurangbranschen.

Inledning

Reglerna kring alkoholförsäljning har som främsta syfte att minska risken för olägenheter av olika slag. Huvudsyftet är alkoholpolitiskt. Ända sedan mitten av 1980-talet har det dock också funnits regler som tar sikte på den ekonomiska skötsamheten hos den som säljer sådana drycker. Tanken har varit att det finns en koppling mellan viljan att sköta sina ekonomiska angelägenheter och viljan att följa andra regler t.ex. att iaktta åldersgränsen. Reglerna kring den ekonomiska skötsamheten har, som övriga regler, ändrats över tid. Nu senast har nya regler om hur kassaregistrering ska gå till införts (lag 2007:594). Tillsynen över alkoholförsäljningen, här avses särskilt serveringen av sådana drycker, är en väsentlig del i arbetet med tillgänglighetsbegränsning. Eftersom tillsynsresurserna inte är obegränsade ser institutet mycket positivt på nämnda ändring i kraven kring kassaregistrering. Från och med årsskiftet sker den direkta kontrollen av tillståndshavarnas ekonomiska skötsamhet avseende kassaregistrering, kvittohantering m.m. enbart av skatteverket. Detta frigör kommunala tillsynsresurser för den viktiga alkoholpolitiska tillsynen.

Statens folkhälsoinstitut konstaterar att Finansdepartementets utvärdering och genomlysning av systemet med personalliggare (i fortsättningen närvaroliggare) visar att kravet på att föra liggare och den av skatteverket utförda kontrollen visade sig ha särskilt stor effekt för restaurangbranschen. Genomlysningen visar på behovet av såväl klara regler som aktiv tillsyn.

Förslagen

I Promemorian föreslås dels att kravet på närvaroliggare ska gälla för två ytterligare branscher, dels ändras flera av reglerna, utifrån erfarenheterna sedan bestämmelserna infördes. Statens folkhälsoinstitut har inga principiella invändningar till förslagen i promemorian, men vill ändå peka på behovet av förtydliganden i vissa fall.

Statens folkhälsoinstitut

Postadress
831 40 ÖSTERSUND
Besöksadress
Forskarens väg 3

Telefon
vx 063-19 96 00
mob

Telefax
vx 063-19 96 02

E-post
info@fhi.se

Gemensam närvaroliggare och noteringsansvarig (5 b och c §§, s 148f)

I promemorian föreslås att en gemensam liggare ska föras om flera näringsidkare bedriver verksamhet på en arbetsplats. Som exempel nämns bl.a. fallet då en restaurang och garderob drivs av olika företagare. Den senare företagaren bör då enligt förslaget ses som en del av restaurangverksamheten (och en liggare föras). Detta vore kontrollmässigt säkerligen en fördel. I dag finns det dock andra exempel där en gemensam liggare kan te sig opraktisk och riskera försvåra Skatteverkets kontroll. Det handlar om fall där flera restaurangföretagare delar samma serveringsyta (inomhus eller utomhus). Så förekommer än så länge oftast i samband med tillfälliga evenemang, t.ex. vid festivaler. Det finns dock åtminstone ett exempel där detta pågår året runt; Kungshallen i Stockholm. I betänkandet En ny alkohollag (SOU 2009:22) läggs förslag kring gemensamt serveringsyta (-utrymme) och om förslaget blir verklighet torde förekomsten av detta öka kraftigt. Förslaget på gemensam liggare och vem som då ska vara noteringsansvarig bör anpassas till förhållandena som redan finns i restaurangbranschen.

Blandad verksamhet 5 och 5 a §§, s 142f)

I promemorian föreslås att dagens regler om blandad verksamhet förtydligas. Precis som Skatteverket påpekat är det Statens folkhälsoinstitut erfarenhet att det inom restaurangbranschen funnits kategorier av arbetsuppgifter där det inte varit helt klart som om de omfattats av anteckningsskyldighet eller inte. Det har gällt vakter, musiker m.fl. Förslaget i denna del är vällovligt, men inte helt lätt att förstå. Eftersom det till viss del sammanhänger med förslaget om gemensam närvaroliggare och noteringsansvarig bör det som institutet anfört kring de förslagen även beaktas vid utformningen av här aktuellt förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Sarah Wamala. Föredragande har varit utredaren Mikael Bentzer.

Sarah Wamala

Mikael Bentzer